Nr. 31. Kraków, Piątek 21 września 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Reformacka Nr. 7 Telefon Nr. 2014

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 85 tys. Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 100 tys. Mkp. Cena numeru 5000 Mkp.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Sprawa Jaworzyny będzie przekazaną trybunałowi haskiemu

Genewa, 21 września. Rada Ligi Narodów rozpatrywała sprawę Jaworzyny. Odczytano decyzje Rady ambasadorów oraz noty Skirmunta i Benesza. Skirmunt, nie wchodząc w meritum sprawy, co do której złożył uprzednio wyczerpujące memorandum, w krótkiem przemówieniu wyraził życzenie, aby sprawa Jaworzyny odbijająca się fatalnie na położeniu ludności miejscowej i utrudniająca ustalenie się przyjaznych stosunków polsko-czeskich, była rozstrzygnięta w jaknajkrótszym czasie. Benesz, nie poruszając również meritum powiedział, że zgodnie z propozycją Rady ambasadorów, najkrótszą procedurą byłoby odesłanie strony prawnej tej kwestji do Hagi, ponieważ trybunał haski należy uważać za ostatnią instancję. W odpowiedzi Beneszowi Skirmunt zaznaczył, że jego zdaniem, autorytet Ligi wystarcza dla rozstrzygnięcia sprawy bezapelacyjnie. Na propozycję Ishi'ego Rada poleciła sprawozdawcy Quinonesowi de Leon, przedłożenie w najkrótszym czasie projektu rezolucji Rady.

Genewa, 21 września. Rada Ligi Narodów zajmowała się na wczorajszem posiedzeniu sprawą Jaworzyny. Sprawozdawca Quinones de Leon wyraził pogląd, że należy w tej sprawie zasięgnąć opinji stałego sądu rozjemczego przy międzynarodowym trybunale w Hadze. Delegaci Polski i Czechosłowacji podzielili to zapatrywanie i wskazali na konieczność natychmiastowego zlikwidowania tej kwestji spornej, która uniemożliwia uregulowanie wzajemnych stosunków pomiędzy obu państwami.

Niemcy oficjalnie zgłaszają gotowość kapitulacji

Berlin, 21 września. Rząd Rzeszy ogłasza następujący półurzędowy komunikat: Niemcy skłonne są dopomóc do przywrócenia normalnych stosunków ekonomicznych w Zagłębiu Ruhry, domagają się jednakże uprzednio amnestji wobec skazanych przez trybunały państw sprzymierzonych, prawa powrotu dla wydalonych z terenów okupowanych i przywrócenia Niemcom prawa administrowania gospodarką w Zagłębiu Ruhry.

Berlin, 21 września. Rada państwa zatwierdziła budżet dodatkowy na rok 1923, przewidujący między innymi sumę 1931 trylionów marek na cele podtrzymania biernego oporu.

Bierny opór wygasa

Bruksela, 21 września. Generał Degoutte w wywiadzie z korespondentem „Soir" oświadczył między innymi: Bierny opór w Zagłębiu Ruhry wygasa. Na terenie okupowanym panuje spokój. — Kwestja nadreńska jest sprawą wyłącznie wewnętrznej polityki Niemiec.

Masakra komunistów w Bułgarji

Sofja, 21 września. Bułg. Agencja Telegraficzna. W nocy w mieście Stara Zagora doszło do starcia między grupą uzbrojonych komunistów, a wojskiem. Spokój został przywrócony. Tej samej nocy w mieście Cirpan, komuniści usiłowali zaatakować Komisarjat policji. Policja wszakże rozpędziła napastujących. Aresztowano 12 komunistów. W czasie strzelaniny sześciu komunistów zostało zabitych.

Warszawa, 21 września. Wobec pogłosek o rzekomym przewrocie w Bułgarji, poselstwo bułgarskie w Warszawie upoważnione jest do oświadczenia, że pogłoski te pozbawione są wszelkiej podstawy. Komuniści istotnie dążyli do obalenia rządu, organizując potajemnie bunt, który miał wybuchnąć dnia 17 bm., lecz władze bezpieczeństwa uprzedziły zamiar komunistów i zdemaskowały ich, gdy przygotowania były w pełnym toku. W konsekwencji tego rząd był zmuszony uciec się do surowych środków, aby odwrócić niebezpieczeństwo, grożące całemu krajowi i przeprowadzić masowe aresztowania wśród leaderów komunistycznych w Sofji i na prowincji. Aresztowania przeprowadzono bez wypadku, rząd opanował sytuację w całym kraju, całkowity porządek i spokój został zachowany.

Ostatni akt zatargu włosko-greckiego

Rzym, 21 września. Donosza z Tirany, iż w okolicy Argyro Castro aresztowano osobnika ubranego w mundur grecki, który wyjawił nazwiska zabójców członków delegacji włoskiej do Komisji delimitacyjnej, jak również współwinnych dokonania zabójstwa.

Preveza, 21 września. Ciało zamordowanych członków misji generała Telliniego, przeniesiono dzisiaj rano na pokład dwóch torpedowców włoskich. Statek grecki salwami armatniemi oddał honory. W uroczystej ceremonji żałobnej wzięli udział liczni przedstawiciele władz i olbrzymie tłumy. Wśród wielu wieńców, niesionych przez żołnierzy greckich, wyróżniał się wieniec, złożony przez króla. Przy przenoszeniu zwłok na statki, żołnierze greccy tworzyli kordon. Na uroczystości tej wygłosili przemówienia: włoski przedstawiciel konsularny w Prevezie i sekretarz komisji śledczej Baratelio. Na pokładzie torpedowca przebywał jeszcze pułkownik francuski, członek komisji delimitacyjnej oraz podpułkownik grecki, dowódca eskorty honorowej. Obaj mówcy potępili ohydne morderstwo.

Rzym, 21 września. Rząd włoski wysłał do Prevezy specjalny torpedowiec, który ma przewieźć do Santiquarante zwłoki tłumacza albańskiego Cravery, który poniósł śmierć razem z członkami misji francuskiej. Ciało jego zostanie wydanem rodzinie.

Niemcy będą dopuszczone do Ligi Narodów

Genewa, 21 września. Komisja Ligi Narodów do spraw rozbrojenia wyraziła się za dopuszczeniem Niemiec do podpisania traktatu w sprawie wzajemnej pomocy przed przyjęciem ich do Ligi Narodów.

Sukces Francji

Kraków, 21 września.

(=) W świetle oficjalnych komunikatów, wydanych o onegdajszej konferencji premierów Francji i Anglji okazuje się, że entente cordiale, istniejąca pomiędzy Francją a Anglją od czasu Edwarda VII. trwa nadal. We francuskich kołach politycznych podkreśla się z zadowoleniem okoliczność, że premier Baldwin uznał sukces polityki Poincarego w zagłębiu Ruhry a przedewszystkiem stwierdził konieczność zmuszenia Niemiec do spłaty sum reparacyjnych. Jedynie sposób i terminy tych spłat, mogą być przedmiotem dalszych konferencyj pomiędzy obu rządami. Poincare nie tail przed Baldwinem, że na wypadek natychmiastowego zaniechania przez Niemcy biernego oporu, okazałby wobec rządu Rzeszy daleko idące ustępstwa.

Faktem jest, że w Paryżu, Londynie i Brukseli, ujawnia się obecnie w związku z sytuacją w Zagłębiu Ruhry znaczny optymizm, wskazujący na to, że istnieje możliwość załagodzenia ostrego konfliktu na zachodzie. Jak słychać, nastąpią wkrótce dalsze konferencje pomiędzy Poincarem a Baldwinem, w których weźmie również udział premier belgijski Theunis.

Współpraca angielsko-francuska

Londyn, 21 września. Wczorajszy komunikat oficjalny o spotkaniu premierów francuskiego i angielskiego wywarł tutaj najkorzystniejsze wrażenie na opinji publicznej Anglji. Angielskie koła polityczne podkreślają z zadowoleniem ustęp komunikatu stwierdzający jedność celów i dążeń obydwu sprzymierzeńców. Sfery, które dotychczas obawiają się rozłamu, mogą dzisiaj z zaufaniem patrzeć na dalszy bieg pertraktacyj. Osiągnięte uzgodnienie zapatrywań spowoduje niewątpliwie przedsięwzięcie wspólnej, energicznej akcji i przyczyni się wielce do zaniechania przez Niemców biernego oporu stosowanego do chwili obecnej.

Paryż, 21 września. „Echo de Paris" donosi, że Poincare udaje się do Londynu, celem kontynuowania narad z Baldwinem.

Paryż, 21 września. Na Quai d'Orsey odbyła się konferencja z udziałem Poincarego, marszałka Focha, Letroquer, Delasteyrie i Tirarda. Letroquer przedstawił wyniki dokonanej inspekcji w Zagłębiu Ruhry. Omawiano następnie szereg spraw, dotyczących terenów okupowanych.

Paryż, 21 września. Baldwin pożegnał się z Poincarem, przyczem wyraził swoje zadowolenie z wyniku odbytych narad.

Nowe trzęsienia ziemi

Moskwa, 21 września. W prowincji amurskiej dało się odczuć nieznaczne trzesienie ziemi.

Liga Narodów przeciw litewskim aspiracjom

Genewa, 21 września. Komisja prawnicza zgromadzenia Ligi narodów po dyskusji nad wnioskiem litewskim, wydała dzisiaj opinję, że aczkolwiek działalność zgromadzenia i rady są od siebie niezależne, jednakże nie można zamykać obydwu organom drogi do odwoływania się do Hagi w sprawie wątpliwości kompetencyjnych. Komisja nie przesądza, czy w konkretnym wypadku, takie odwoływanie się jest wskazane. Wniosek ten przekazano dla dalszej dyskusji do komisji politycznej, przyczem referent i poszczególni członkowie komisji podkreślili, że wydając powyższą opinję zasadniczą są usposobieni krytycznie do wniosku litewskiego i doradzają jego wycofanie.

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Z powodu przerwania komunikacji telefonicznej z Wiedniem — zamknięcia giełdy zuryskiej ani notowań wiedeńskich — nie otrzymaliśmy.

Giełdy pieniężne

Praga, 20 września. Dewizy. Amsterdam 13.46, Berlin 0002,5, Chrystianja 550, Kopenhaga 625, Sztokholm 910, Zurych 606, Londyn 154.25, Nowy Jork 33.95, Wiedeń 485, marki niemieckie 0003,8, marki polskie —.

Paryż, 20 września. Weksle. Ameryka 16.88, Belgja 84, Anglja 76.75 i pół, Holandja 664 i jedna czwarte, Włochy 75.80, Szwajcarja 299, Hiszpanja 228, Bukareszt 780, Praga 5090.

Londyn, 20 września. Weksle. Paryż 7722 i pół, Belgja 9190, Szwajcarja 2567 i pół, Holandja 11.55 i jedna ósma, Nowy Jork 454.35, Hiszpanja 3362 i pół Włochy 101.18, Wiedeń 322.500, Bukareszt 902.

Amsterdam, 20 września. Dewizy. Londyn 11.56 i jedna czwarta, Berlin 000.0001.97, Paryż 15.10, Szwajcarja 45.10, Wiedeń 35 i trzy czwarte, Kopenhaga 45.95, Sztokholm 67.25, Chrysianja 40.85, Nowy Jork 254 i pięć ósmych, Bruksela 12.70, Madryt 34.40, Włochy 11.42 i pół, Praga 760—764, Helsingfors 675—685.

Nowy Jork, 20 września. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 4 i jedna czwarta prc. Przekaz na Londyn 454.25, przekaz na Londyn na 60 dni, przekaz na Paryż 588, przekaz na Amsterdam 30.20, przekaz na Kopenhagę 17.70, przekaz na Pragę 300, przekaz na Berlin 0.000007.90 w żądaniu, w płaceniu 0.00.00092.

Giełdy towarowe

Londyn, 20 września. Giełda metalowa: miedź za gotówkę 62 i trzy ósme, miedź za 3 miesiące 63, miedź elektrolitowa 67—68, miedź best select 65 i jedna czwarta do 66 i trzy czwarte, miedź strongheots 96, cyna za gotówkę 198 i jedna ósma, miedź za 3 miesiące 198 i jedna czwarta, ołów przy okazaniu 25 i pół, ołów późniejszy 25 i jedna ósma, cynk przy okazaniu 33 i trzy ósme, cynk późniejszy 32 i pięć ósmych, aluminjum krajowe 115, aluminjum zagraniczne 120, antymon 34 i pół do 35, blacha biała 23/1 i pół, rtęć 8 i siedm ósmych, nikiel 135, nikiel na dostawę 135, wolfram 12 i trzy czwarte, platyna 500, srebro 32 i pięć szesnastych, srebro na dostawę 31 i trzy czwarte.

Chicago, 20 września. Giełda zbożowa: pszenica na wrzesień 100 i trzy czwarte, pszenica na grudzień .—, kukurudza na wrzesień 84 i trzy ósme, kukurudza na grudzień 68, owies na wrzesień 38 i trzy ósme, owies na grudzień 39 i trzy czwarte, żyto na wrzesień 66 i trzy ósme, żyto na grudzień 68 i pół.

Brema, 20 września. Targ bawełny. Fully middling godd colour and stople za 1 kg. notowanie zamknięcia targu 140,150.000.

Kalendarzyk giełdowy

NOWE EMISJE.

Kapitał akcyjny **Fabryki świec i wyrobów woskowych „Gloria" S. A.** w Krakowie zostaje podwyższony do 1,500 miljonów mkp. drogą nowej II-ej emisji akcyj. Druga emisja akcyj obejmuje 70.000 sztuk akcyj na okaziciela, nominalnej wartości po 10000 mkp. każda.

Pierwszeństwo nabywania akcyj II emisji przysługuje: posiadaczom akcyj emisji poprzedniej w stosunku dwóch akcyj nowej na każde trzy akcje emisji poprzedniej, oraz tym subskrybentom na akcje emisji I, których zgłoszenia wskutek przesubskrybowania tej emisji nie mogły być uwzględnione, a którzy przypadającą za subskrybowane akcje należność uiścili w przepisanym terminie, Akcjonarjusze, nabywający akcje nowej emisji winni akcje stare przedłożyć jednocześnie z uskutecznieniem wpłaty odnośnej placówce subskrypcyjnej do przestemplowania.

Kurs emisyjny akcyj nowej emisji wynosi: dla akcyj zakupywanych na podstawie praw, przyznanych dawnwm akcjonarjuszom 20.000 mkp., dla akcyj subskrybowanych w drodze wolnej subskrypcji 25.000 mkp. za jedną akcję nominalnej wartości 10.000 mkp. Zgłoszenia i wpłaty na akcje przyjmują Dyrekcja spółki akcyjnej „Gloria", Kraków, ul. Sławkowska Nr 11. Polski Bank Krajowy i wszystkie jego oddziały.

Zapotrzebowanie węgla w Austrji

Wiedeń, 21 września. Zarząd austrjackich kolei państwowych dąży obecnie do możliwie najdalej idącej centralizacji akcji nabywania węgla. W tym celu przy dyrekcji kolei związkowych Wiedeń—Nordest, utworzony został centralny wydział „Brennstoffbeschaffungsausschuss", w skład którego weszli doradcy ze sfer fachowych. W ten sposób będzie usunięta wzajemna konkurencja poszczególnych dyrekcyj kolejowych, która wpływała na wzrost cen węgla. Dla uregulowania sprawy nabywania zagranicznych walut na zakupy węgla, oddział dewizowy austrjackiego Nationalbanku zawarł układ z wielkiemi firmami węglowemi, na podstawie którego wypłaty na Polskę miałyby być wykonywane co dziesięć dni.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 21 września

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek: dziś	20/IX.	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek: dziś	20/IX.
P. T. H. I—V em.	81—83	80—83	Pezet		
„Impex"	1,5—1,9		Strug		
„Pharma" (B. Jawornicki)	125—130	132	Syndykat Kosz., Kraków	230	
Bracia Rolniccy I em.			Tłuszcze Trzebinia	800	
„Polski Glob"			„Krakus" I—VI em.	180—185	180—185
C. Hartwig, Poznań			Porcelana Ćmielów	245—260	240—250
Żegluga Polska		24,5—25	Fabr. cukru w Chodorowie	860—925	850—880
Zieleniewski I—IV em.	1960—2000	1900—2025	Elektr. Siersza I—IV em.	70—75	74
Warsz. Parowozy I—III em.	115—125	112—115	Zakłady przem. „Ryngraf"		
H. Cegielski, Poznań I—IX	142—146	140—147	S. W. Niemojowski	160—165	169
„Potęga" Tow. huty żel.			Fabr. kapel. w Myślenicach		
„Lemiesz"			Bank Przemysłowy I-VIII	76—78	78
„Trzebinia" I—VI em.	160—185		Bank Hipoteczny	205	
„Pocisk"			Bank Małopolski	132—136	
Automotor	60		Ziemski Bank Kredyt.	40—43	45
Portland-Cem. Szczakowa			Powszechny Bank Kredyt.	22,5—27	23—24
Górka	2650—2700	2600—2625	Akc. Bank Związkowy I-IX		
Siersza	1200—1250	1200	Bank Komercjalny I—IV		
Tepege I—IV em.	735—770	780—810	Bank Kred. w Warszawie		
Polska Nafta	112—125		Bank Związ. Spółek Zarob.		
Oikos		750			
„Pokucie" Naft. S. A. I em.					

Kraków, 21 września. Na rynku efektów tendencja na ogół utrzymana. Przesunięcia kursów niejednolite, zależały od stopnia podaży. Dzisiejsze zebranie otoczyło specjalną opieką zaniedbane dotąd najlżejsze papiery np. „Impex", Osłabiły się wskutek silnej podaży akcje Tepege, któremi obracano po kursie znacznie niższym od warszawskiego notowania (niżej o 80.000). Poprawę kursów wykazały między innymi: Parowozy, Trzebinia żelazo, P. Nafta, Ćmielów itd.

Na pogiełdzie notowano: Jaworzno 4100—4150, drobne 4150—4200, Chybi 1800—1850, Gazy 5700—5850, Len 335—345, Lokomotywy 155.

Na rynku pieniężnym objawiła się dzisiaj pewna tendencja ku zniżce, aczkolwiek nie we wszystkich walutach i dewizach. Oficjalnych notowań nie było. Transakcje następujące:

Waluty: **Dolary 320.000—323.000, Czeskie korony 9650, franki francuskie 18750,**

Czeki: Nowy Jork 325.000, Londyn 1475.000, Paryż 19150—19100, Bruksela 16070, Zurych 57500—57200 Wiedeń 455, Włochy 14560.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Kraków, 21 września. **Pszenica jarmarczna 950.000 loco Słotwina, dworska 1,100.000 loco Kocmyrzów Żyto prima 600.000—625.000 70 prc. Mąka żytnia Poznańska 1,053.000.**

Giełda warszawska

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski	925—900	Starachowice 1—4 em.	1075—1015—1060
„ Handl. „	1700—1753	„Trzebinia"	
„ dla Han. i Prz. 1—7	232.5	Ursus 1 em.	
„ Kredytowy	140—125—145	Ursus 2 em.	
„ Małopolski w Krak.	115—125	Pocisk	180—170
„ Przemysłowy w Warsz.	95	Parowóz	120—117—118
„ Pols. Handl. w Pozn.		L. Zieleniewski	1800—1825
„ „ przem. we Lw.	71.5—72—70	Zawiercie	
„ Tow. spół. w Warsz.		Żyrardów	53000—51000—52500
„ Zachodni		Ł. J. Borkowski	145—135—140
„ Ziems. Kred. we Lw.		Hurt	
„ Zjed. Ziem. Pol. w W.	190	B-cia Jabłkowscy	36—33—35
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn.	385—380	War. Tow. Transp. i Żegl.	28—30
„ Związków Ziem.	80	Polbal	27
Kijewski i Scholtze	400—430	Spiess i Syn	330—350—335
Fr. Puls	100—85—92.5	Zachod. Tow.	
Wildt i Sp.	185—170	Ćmielów	290—310—285
Cukrownia Chodorów	800—850 bez praw	Elektryczność	1500
„ Czersk I i II	370—310—365	Pol. Tow. Elektryczno	182.5—175
„ Częstocice	5050—5250	Belpol	31
„ Gosławice	425—395—400	Haberbusch i Schiele	510—520—515
„ Michałow	500	Tow. oczyszcz. spirytusu	475—535—500
Warsz. Tow. F. Cukru	poj. 7700-8000-8400 dr. 9000—9200	Tepege	850
Firley	150—165	Polska Nafta	110
Łazy	70—66.5—67.5	Bracia Nobel	305—307.5
Drzewny przemysł	45—50—45	Lenartowicz i Br. Ryl	
Warsz. T. Kop. Węgla	100 szt. 850—930-925 50 sz. 1000 1060-1040	Pustelnik	
H. Cegielski w Poznaniu	150—132—132.5	Siła i Światło	177.5—180
Lilpop, Rau i S-ka	150—142.5—152	Fabryka pap. „Klucze"	155—145
Modrzejowskie zakł.	1275-1300—1500—1400	Eksp. Soli Potasowych	1200—1100—1150
Norblin, Br. Buch i W.	275—257.5—260	Cerata	
Ostrowieckie zakł.	2200—2075—2100	Skóry i Garbniki	
„ 5	2050—1950—2000	Kabel	
Orthwein i Karasiński		Przemysł Naftowy	575—650
Rohn, Zieliński i Ska	250—265—260	Strem	
K. Rudzki i Ska 1—4	615—640	Unia	
Fitzner i Gamper	1900—1700—1700	Marynin	
		Warsz. Syndykat Rolniczy	

OFICJALNA GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Warszawa, 21 września. **Waluty. N. Jork 298.000 do 285.000.**

Czeki. Belgja 14980, Berlin 0.0028, Holandja —, Londyn 1,365.000—1,296.000, Paryż 17700—16900, Praga 8600, Szwajcarja 50400, Wiedeń 405, Włochy 12800, N. Jork 298.000—285.000.

Wieści z Gdańska

Gdańsk, 21 września. Komisja dla spraw socjalnych sejmu gdańskiego wniosła do sejmu wniosek, domagający się od senatu, aby wydał natychmiast rozporządzenie, ograniczające napływ obcych robotników w dziedzinie handlu, przemysłu i rolnictwa z Pomorza i dalszych stron do wolnego miasta Gdańska. Wniosek domaga się dalej, aby dopuszczenie obcych robotników na obszar wolnego miasta Gdańska było dozwolone tylko na wypadek braku robotników w tych gałęziach.

Gdańsk, 21 września. Tutejsze dzienniki niemieckie donoszą, że za pośrednictwem konsorcjum bankowego rozpocznie się w dniach między 24 września a 1 października subskrypcja 5% pożyczki miasta Gdańska, opiewającej na złote po kursie 98% na podstawie kursu dolara. Kwoty uzyskane drogą tej pożyczki, wyznaczone są na cele inwestycyjne w obrębie gminy miasta Gdańska.

Kronika telegraficzna

Ryga, 21 września. Nowy poseł łotewski w Rosji sowieckiej, Ozol, wręczył przy uroczystym ceremaniale swoje listy uwierzytelniające prezesowi centralnego komitetu wykonawczego w Moskwie Kalininowi.

Ryga, 21 września. Z Moskwy donoszą, że rząd sowiecki ogłosił dekret o utworzeniu sowieckiej republiki mongolskiej.

Bruksela, 21 września. Były minister hiszpański Alba oświadczył przedstawicielom tutejszej prasy, iż gotów jest stanąć przed trybunałem legalnie ukonstytuowanym, ale nie przed sędziami, którzy działają pod nakazem dyktatora.

W życiu senzacyjniej, niż w filmie...

Żona lekarza, znajdująca się w separacji, strzela do męża

Z Wiednia donoszą: Wczoraj popołudniu rozegrał się w dzielnicy Josefstadt dramat małżeński, którego ofiarą omal nie padło życie 31-letniego lekarza Hansa Robitschka.

Młody lekarz znajdował się właśnie w stadjum procesu rozwodowego ze swą 25-letnią żoną Małgorzatą. Ostatnimi dniami dochodziło między poważnionymi małżonkami do gwałtownych scysyj na tem tle.

Wczoraj w południe Dr. Robitschek bawił w mieszkaniu swej matki, kiedy mu zameldowano, że żona jego pragnie się z nim zobaczyć. Dr. Robitschek przyjął swą żonę. Zrazu toczyła się względnie spokojna rozmowa na temat procesu rozwodowego. Dyskusja wkrótce jednak, przybrała ostre formy. Młoda kobieta, w najwyższem podnieceniu, wyjęła z ukrycia rewolwer i strzeliła dwukrotnie do męża, raniąc go poważnie w pierś i ramię.

Po tym czynie pani Małgorzata uciekła, ale już w parę godzin później oddała się sama w ręce policji.

Co słychać nowego?

Włamanie do Powiatowej Kasy chorych w Wieliczce

Posterunek P. P. w Wieliczce doniósł, że w nocy z 12 na 13 bm. włamano się do lokalu Powiatowej Kasy Chorych w Wieliczce i tam rozbiwszy kasę ogniotrwałą, skradziono gotówkę przeszło 16 miljonów mkp., oraz dowód ubezpieczenia w Towarzystwie Ubezpieczeń w Krakowie na 3 miljony mkp.

KRONIKA

PASZPORTY ZAGRANICZNE. Min. spr. wojsk. wydało nowe przepisy (t. zw. „Instrukcję"), regulujące sprawę wyjazdów zagranicę mężczyzn w wieku od 18 do 50 roku życia (oficerów do 60).

Instrukcja ta, która zostaje obecnie rozesłaną do wszystkich województw, starostw etc., zawiera przewodnią myśl, że wyjazd obywatela państwa zagranicę nie może do pewnego wieku stać w sprzeczności z zagadnieniami obrony państwa.

Odnośne zezwolenia na wyjazd wydawać będą odtąd mężczyznom ubiegającym się o paszporty zagraniczne, Powiatowe Komendy Uzupełnień (P. K. U.), dokąd interesowani winni wnosić podania; komendy te mają podania te załatwiać niezależnie od władz cywilnych t. z. bez uprzedniego załatwienia formalności u władz cywilnych.

Instrukcja zawiera specjalne postanowienia, odnoszące się do osób, pragnących wyjechać za granicę dla kontynuowania studjów wyższych i średnich, następnie postanowienia dla obywateli polskich, legalnie przebywających stale za granicą R. P., oraz dla obywateli polskich, zamieszkałych w w. m. Gdańsku.

WYPŁATA RATY PENSJI ZA PAŹDZIERNIK DLA EMERYTÓW, WDÓW I SIEROT. Izba skarbowa we Lwowie ukończyła dnia 7 września br. wysyłkę ostatnich przekazów czekowych na ratę pensji za październik br. wraz z dodatkami drożyźnianemi dla emerytów, wdów i sierot z natychmiastowym terminem wypłaty, wobec czego wypłata tych należytości przez odnośne urzędy pocztowe będzie ukończona w najbliższych dniach.

DOBROWOLNE OBNIŻENIE DYET SENATORSKICH O 10 PRC. Dnia 24 bm. odbędzie się posiedzenie konwentu senjorów senatu. Na porządku dziennym m. i. sprawa dobrowolnego obniżenia dyet senatorskich o 10 prc. na czas sanacji skarbu.

BUDŻET MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH. Ministerstwo spraw zagranicznych ukończyło już układanie preliminarza budżetowego na rok 1924 i przedłożyło preliminarz w przepisanym terminie ministerstwu skarbu. Preliminarz ułożono z uwzględnieniem postanowień komisji oszczędnościowej, działającej przy ministerstwie spraw zagranicznych. Wedle preliminarza na rok 1924 ogólna suma wydatków przedstawia się w kwocie 17,327.045 złp. i w porównaniu do roku 1923 przedstawia oszczędność w kwocie 3,421,996 złp. Równocześnie dochody na rok 1924 preliminowane są na sumę 9,892,224 złp., tj. o 3,068.324 złp. wyżej, niż dochody, preliminowane w roku 1923.

KONKURSY ORKIESTR WOJSKOWYCH. Odbywające się w szeregu dowództw korpuśnych konkursy orkiestr wojskowych zakończą się w Warszawie 22 i 23 bm., gdzie odbędą się rozgrywki orkiestr które uzyskały pierwsze nagrody. Do zawodów stają m. i. DOK Kraków, Lwów, Poznań i Przemyśl. Nagroda będzie tylko jedna. Orkiestra, wygrywająca ją otrzyma nagrodę przechodnią ministerstwa spr. wojskowych, buławę tambormajora, wykonaną według projektu pułkownika Gembarzewskiego. Buława ta jest wzorowana na takiejże buławie 4 pp. linjowej z r. 1828. Oprócz tego rozdane będą 4 fanfary. kapelmistrz zaś nagrodzonej orkiestry otrzyma mahoniową batutę, ozdobioną srebrem.

OPERA I OPERETKA. Dziś w piątek 21 bm. o 7.30 wieczór „Sprzedana narzeczona" w doborowej obsadzie. Jutro w sobotę 22 bm. o 7.30 w. wystąpi Ignacy Mann przed wyjazdem do Ameryki w „Żydówce" w partji Eleazara, Rachelę odśpiewa p. Szlezynger-Stokowska. W niedzielę 23 bm. o 7.30 wiecz. „Carmen", w której Ignacy Mann pożegna się z krakowską publicznością. W obsadzie tych oper biorą ponadto udział najlepsze siły naszej opery. Personal operetkowy rozpoczął intensywną pracę; w pełnym toku są próby z operetki Straussa. „Ostatni walc", która zdobyła wszędzie podobny rozgłos, jak Bajadera i Frasquita.

„NIEPRZYJACIÓŁKA" P. NICCODEMI'EGO W „BAGATELI". Dziś po raz trzeci grana będzie niezrównana komedja D. Niccodemi'ego p. t. „Nieprzyjaciółka" w tłomaczeniu p. Z. Jachimeckiej, która podbiła publiczność siłą ujęcia swego niezwykle śmiałego tematu. Świetna gra p. Kozłowskiej, Sznage-Andruszewskiej, Hańskiej, Horeckiej, Brzeskiego, Kwiatkowskiego, Nowakowskiego (reżyser), Noskowskiego, Wysockiego, Zbuckiego na tle dekoracji art. malarza p. Cybulskiego wywiera potężne wrażenie „Nieprzyjaciółka" grana będzie do poniedziałku d. 24 bm. włącznie.

„PROCES ROZWODOWY PANI B." W „BAGATELI". Znakomita komedja Sidney'a Garrick'a p. t. „Proces rozwodowy pani B., która przez szereg wieczorów grana była z kolosalnem powodzeniem, ukaże się jeszcze tylko dwa razy na popołudniowych przedstawieniach, po zniżonych cenach, z pp. Modzelewską, Hellen, Nowakowskim (reżyser), Noskowskim, Szubertem i Wesołowskim.

Następną premjerą w „Bagateli" będzie ostatnia nowość teatru „Theatre de Paris" w Paryżu, sztuka w czterech aktach p. t. „Obłęd" (Le vertige) Ch. Mere. Próby pod kierunkiem reżysera P. J. Sosnowskiego w pełnym biegu, premjera w przyszłym tygodniu.

ARESZTOWANIA. Józef Urbański, lat 16 i Leon Barcik, lat 17, zostali przytrzymani, przyszedłszy bowiem do sklepu Małopolskiego Zakładu Odzieżowego przy ul. Szczepańskiej l. 3, zażądali okazania trzewików i w chwili, gdy Barcik trzewiki przymierzał, Urbański skradł parę sandałów. Kradzież jednak tę spostrzeżono i obu oddano w ręce policji.

KRADZIEŻE. Do zamkniętego mieszkania Barbary Reżniak przy ul. Lubicz l. 26 dostali się niewyśledzeni dotychczas sprawcy, otwierając drzwi wytrychem i skradli znaczną ilość garderoby, bielizny i trzewików damskich, wartości około 100 miljonów mkp.

Z KRAJU

OBCHÓD 100-LETNIEJ ROCZNICY URODZIN SYROKOMLI I UJEJSKIEGO. Magistrat warszawski upoważnił wydział szkolnictwa i kultury do zorganizowania 19 bm. uroczystego obchodu 100-nej rocznicy urodzin Władysława Syrokomli i Kornela Ujejskiego.

SKAZANIE SZPIEGÓW UKRAIŃSKICH. Z Warszawy donoszą: W ciągu ostatnich dni ława oskarżonych sądu okręgowego niezwykłych gościła podsądnych. Zasiedli na niej pod ciężkim zarzutem zdrady Rzeczpospolitej Polskiej, ludzie młodzi, różnego wieku i stanowiska, a więc: Jan Minżarenko (l. 29), były konsul ukraiński i naczelnik kontrwywiadu w armji Petlury; 2) Emiljan Makarenko (lat 30) pomocnik naczelnika sztabu 3-ej dywizji ukraińskiej w armji Petlury; 3) Helena Makarenko, żona jego; 4) Mikołaj Nazarow (l. 21), ochotnik armji Denikina, a po zlikwidowaniu tej armji, pisarz wojskowy w armji Petlury; 5) 32-letni Anatol Hololij, b. naczelnik 3 dywizji Petlury i 6) Wasyl Kowalew-Kowal (l. 37) b. oficer tejże armji.

Ostatnio wszyscy, już to mieszkańcy Warszawy, już to obozu dla internowanych w Kaliszu, oskarżeni zostali z art. 111-go kod. karn. o wspólne ułatwianie agentom obcego państwa, a mianowicie Ukraińskiej Socjalistycznej Federacyjnej Rpublice Sowitów zbierania wiadomości, dotyczących zewnętrznego bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozprawie, odbytej przy drzwiach zamkniętych, przewodniczył sędzia Laskowski, przy udziale sędziów Kozakowskiego i Szyszko. Oskarżenie popierał prokurator Rettinger.

Sąd skazał: Jana Minzarenko na 6 lat, małżonków Makarenko po 4 lata i Anatola Hololija na 2 lata więzienia, zamieniającego dom poprawy; wreszcie Nazarowa i Kowalewa-Kowala sąd z braku dowodów uniewinnił.

GIEŁDY KRAJOWE

Lwów, 20 września. Giełda. Akcje. Bank akcyjny hipoteczny 200—205, Przemysłowy 82—84, Ziemski Kredytowy 41—42, Browary lwowskie 1875—1900, Chodorów 875—925. Cegielski 130—140, Gafota 36, Niemojowski 150—155, Ojkos 660—670, Parowozy 115 do 120, Pezet 60, Nafta 115, Rakszawa 575—625, Siersza górnicza 1175—1200, Tesp 1000—1275, Toham 80. (Cyfry w tysiącach mkp. — tranzakcje).

Lwów, 20 września. Giełda zbożowa. W tranzakcjach zupełny zastój.

Wiadomości gospodarcze

PODROŻENIE SOLI. Z polecenia ministerjum skarbu cena soli z warzelń państwowych będzie podniesiona o 100 prc. Podwyżka dotyczy soli, wywarzonej obecnie, czyli soli jesiennej. Podwyżka obowiązuje od dziś.

STOPIEŃ ODBUDOWY W PRZEMYŚLE BAWEŁNIANYM, zarówno w roku bieżącym, jak i w latach poprzednich, jest o wiele wyższy, niż w przemyśle wełnianym. W dn. 1 kwietnia br. w przemyśle bawełnianym było 2.293.000 wrzecion czynnych, co stanowiło 147 prc. ruchu przedwojennego, gdy przemysł wełniany wykazywał w tymże czasie: wrzecion zgrzebnych 514.000 (85 prc. ruchu przedwojennego). Roczna produkcja w przybliżeniu wynosi: w przemyśle bawełnianym, przy 147 prc. ruchu przedwojennego przędzalń — około 78.740 ton tkaniny. W przemyśle wełnianym, przy 85 prc. ruchu przedwojennego wrzecion zgrzebnych, oraz 63.6 prc. ruchu przedwojennego wrzecion czesankowych — około 27.300 ton tkaniny. Pogorszenie się w ostatnich czasach konjunktur zbytu towarów włókienniczych, zarówno na rynkach zewnętrznych, jak i wewnętrznych, odbiło się na stopniu zatrudnienia, to też, gdy w dniu 1-ym stycznia r. b., w fabrykach, należących do związku zatrudnionych było przeszło 130.000 robotników, to na 1 czerwca r. b. przeszło 2.000 robotników utraciło pracę zupełnie, a około 30.000 zostało dotkniętych redukcją pracy, gdyż na 465 zakładów, należących do Związku, pracowano normalnie w 204 zakładach, zredukowano pracę do 5-ciu dni w tygodniu w 79 zakładach, do 4 dni — w 72, do 3 — w 79 zakładach. Z pozostałych 23 zakładów ścisłych danych brak.

ZE SPRAW KOLEJOWYCH. Z dniem 14 bm. weszło w życie rozporządzenie ministra rolnictwa i D. P., wydane w porozumieniu z ministrami spraw wewnętrznych, kolei żelaznych, przemysłu i handlu, oraz skarbu w sprawie ograniczenia obrotu zwierzętami i surowymi produktami pochodzenia zwierzęcego, paszą objętościową, oraz niektórymi przedmiotami z Rosji, Białorusi, Ukrainy i Litwy.

GÓRNOŚLĄSKI PRZEMYSŁ ŻELAZNY. Jak donosi „Kattowitzer Ztg.", siła konkurencyjna przemysłu żelaznego w polskiej części Górnego Śląska na rynku światowym doznaje znacznego wzmocnienia, dzięki rychłemu, podobno zrealizowaniu zapowiadanych już dawno obietnic co do zniesienia podatku węglowego od węgli, zużywanych w hutach żelaza, cynku i ołowiu. Ma to być rewanż rządu za to, że przemysł dostarczył mu dewiz, wspierając jego akcję w kierunku podtrzymania kursu marki polskiej. Podatek ten wynosi obecnie 35 prc.

Kilkakrotnie mówiono już o tem, że przemysł górnośląski zamierza w większych rozmiarach sprowadzać rudy żelaza z Polski. Założono też niedawno towarzystwo „Śląska Ruda", które miało uruchomić eksploatację terenu rud kieleckich, na razie jednak znowu tam roboty zostały wstrzymane. Planuje się natomiast sięgnięcie do pokładów rud Częstochowa—Wieluń. Eksploatacja jednak polskich pokładów rud jest utrudniona przez państwową politykę gospodarczą, która skutkiem zbyt wygórowanych świadczeń od zysków sprawia — zdaniem fachowych kół przemysłowych — że eksploatacja ta ma mało szans rentowności. Bo dodać należy, że pokła-

dy polskie rudowe są wprawdzie bardzo bogate, lecz równocześnie rozłożone w płytkich warstwach na obszernych terenach, co osłabia ich ekonomiczną wartość.

BELGJA—GDAŃSK—POLSKA. W drodze powrotnej z Targów Lwowskich zatrzymał się na kilka dni w Gdańsku p. Ludwik Koszteges, prezes związku banków belgijskich, aby bliżej się zapoznać z możliwością bezpośredniej komunikacji Belgja—Gdańsk. Od czasu bowiem wkroczenia wojsk belgijskich do Zagłębia Ruhry, transport lądowy do Polski stał się z powodu trudności ze strony niemieckiej niemożliwy.

CENY TOWARÓW KOLONJALNYCH NA RYNKU GDAŃSKIM. Według sprawozdania Akc. Tow. Wiatrak w Gdańsku:

Herbata: Mocna tendencja na wszystkie herbaty, która w ostatnich tygodniach panowała na wszystkich głównych rynkach europejskich, dalej się wzmocniła. Aukcje londyńskie miały przebieg bardzo ożywiony i wszystkie herbaty z dobrym liściem (flavour) przyniosły wyższe ceny. Na herbaty Cejlońskie, których podaż była niewielka, popyt był nieznaczny. To też ceny znowu mocno podskoczyły. Przyszła aukcja amsterdamska odbędzie się 20 bm. Na aukcję tę zgłoszono tylko 6000 sk. herbaty i oczekuje się, że popyt będzie bardzo ożywiony, ponieważ normalne obroty na aukcjach tych wynoszą 18.000 skrzyń.

Gdański rynek notuje w stosunku do rynku światowego jeszcze zawsze niższe ceny. Płaci się za:

Java — Sumatra Orange Peccoe z dobryin liściem 21 i pół do 23 i pół d. cif Gdańsk. — Ceylon Orange Peccoe z dobrym liściem 23—25 d. cif Gdańsk. — Good common Moning Congo first crop 11 i pół d.— common Moning Congo first crop 11 i pół do 12 d. — low common Moning first crop 10 i trzy czwarte do 11 i pół.

Kawa: Ceny na wszystkie gatunki w ostatnim tygodniu bardzo się wzmocniły. Brazylja podniosła swe żądania także i zdaje się, że transporty kaw nowego zbioru z wewnątrz kraju połączone są z trudnościami i opóźnią się. Zapasy waloryzacyjne w miejscowościach Rio i Santos są o wiele mniejsze w porównaniu do zeszłorocznych.

Kawy środkowo-amerykańskie z powodu wzmocnienia się rynku brazylijskiego także się podniosły i płaci się teraz za 50 kg. 1 dolar więcej, jak w zeszłym tygodniu.

Redukcja armji czerwonej

Londyński dziennik „Times" umieścił świeżo cały szereg artykułów na temat armji rosyjskiej.

Oto wiązanka interesujących szczegółów:

Komisarze sowieccy, widocznie wbrew życzeniu instruktorów niemieckich, postanowili zmniejszyć i to bardzo znacznie liczbę wojsk stałych. Chodziło rzekomo o zaoszczędzenie wydatków. W rzeczywistości przyczyna była inna. Owóż bolszewicy obawiają się silnej armji, ponieważ tak wielkiej organizacji, jaką jest wojsko, nigdy należycie skontrolować nie można i zawsze mogą się wśród niej znaleźć żywioły niepewne, lub nawet wrogo sowietom usposobione.

Rząd sowiecki, mając doskonale zorganizowaną sieć szpiegów, ciągle dokonywał puryfikacji korpusu oficerskiego, atoli w końcu doszedł do przekonania, że radykalniejszym środkiem bezpieczeństwa będzie hasło: „precz z armją!"

Zmniejszając u siebie armję, chciał sąsiadów nakłonić do redukcji i w tym celu zwołał kongres w kwestji rozbrojenia do Moskwy.

Wszakże przedstawiciele państw bałtyckich i Polska nie uznały za stosowne pójść za radą sowietów, obawiając się propagandy bolszewickiej.

Podług obliczeń „Times'a" liczyła armja rosyjska w dniu 1 stycznia r. 1923 razem 800.000 ludzi, gdy w tym samym miesiącu w r. 1922 liczyła 950.000. Obecnie ma być pod bronią 710.000 i czynią się przygotowania do redukcji dalszej.

Rząd sowiecki ma najwięcej zaufania do formacyj nieregularnych, utworzonych z robotników i zwolenników bolszewizmu, mniej atoli zdolnych do boju w otwartem polu. W formacjach tych znajdują się prawie wszyscy komuniści z przekonania. Granic strzegą pułki graniczne, cieszące się największem zaufaniem. Wojska te strzegą również Kremla, Lubjanki, fabryk amunicyjnych, magazynów nabojów itd.

Uzbrojenie armji sowieckiej jest następujące:

Cięższych karabinów maszynowych ma armja 14.500, lżejszych 5.700, wozów amunicyjnych 3600, nabojów przeszło trzy miljony, kartaczy miljard.

Każda dywizja liczyła 15.000 ludzi i 6500 koni i składa się z trzech pułków piechoty, trzech szwadronów jazdy, trzech baterji dział, pionierów itd.

Awiatyka będzie miała w r. 1924 przeszło 10 tysięcy (!) samolotów.

Większością samolotów kierują Niemcy, pilotami są Niemcy wyłącznie. Wiadomo, że także w Turynie zakupiły sowiety około sto samolotów. Obecnie gotowych do lotów jest w Rosji przeszło — dwieście. Odczuwa się brak różnych części zapasowych, benzynę samoloty posiadają.

Dla wyszkolenia lotników założono cztery szkoły. Oficerami są zwykle robotnicy i szeregowcy, wybierani z armji starannie, zasługujący na zaufanie.

Co do karności, to cała armja sowiecka odznacza się karnością, rzekomo wzorową. W szkołach wojskowych odbywa się nauka prawidłowo. Wielu oficerów jest takich, którzy w randze oficerskiej byli za czasów armji carskiej. Nie mają teraz tylko tytułów i nie noszą odznak.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI
(początek o godzinie 7 1/2)

Piątek: „Człowiek z budki suflera".
Sobota: „Okna" (premjera).
Niedziela popoł.: „Tragedja dzieci", wiecz.: „Okna".

BAGATELA
(początek o godzinie 8-ej)

Piątek: „Nieprzyjaciółka".
Sobota popoł.: „Proces rozwodowy pani B.".

OPERA I OPERETKA
(początek o godzinie 7 1/2)

Piątek: „Sprzedana narzeczona".
Sobota: „Żydówka" (występ p. Szlezynger-Stokowskiej i J. Manna).

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.